

„Skarbnica Wioski Rybackiej w Chłopach”

Wstępna koncepcja produktu turystycznego opartego na zasobach
endogenicznych miejscowości Chłopy w Gminie Mielno

Mielno, luty 2017 r.

1. Charakterystyka miejscowości

Pierwsze wzmianki o miejscowości Chłopy pochodzą z XIII wieku. Była to już wtedy stara słowiańska, osada, którą nazywano Borowo, prawdopodobnie od otaczających ją rozległych borów. Z czasem w miarę zaniku mowy kaszubskiej nazwę przerabiano. W dokumentach z 1574 roku występuje jako Paurhufen, a w 1618 roku jako Burow. Obecna nazwa jest wynikiem spolszczenia niemieckiej nazwy Bauerhufen, co w wolnym tłumaczeniu oznacza „chłopskie włóki”.

Z kronik niemieckich wynika, że od 1840 roku wieś uznawana była za kąpielisko morskie, na plaży istniał zakład kąpielowy. W 1871 roku w Chłopach było 21 gospodarstw, w których zamieszkiwały 92 osoby. Wszyscy byli wyznania ewangelickiego.

W latach 30-tych XX wieku Chłopy były szeroko znaną i lubianą miejscowością letniskową położoną za wysokimi wydmami, ukrytą wśród drzew. Szczególne piękno nadawały jej budynki zachowane w starym stylu, z altankami i pięknymi ogrodami. Główna ulica otoczona była zielonymi żywopłotami, co podkreślało jej sielski charakter. Uroki miejscowości podkreślała szeroka, piaszczysta plaża. Na miejscu była poczta, telefon, szkoła, piekarnia, masarnia oraz sklepy.

W 1933 roku Chłopy liczyły ok. 160 stałych mieszkańców, a gościły 766 wczasowiczów. Mimo wypoczynkowego charakteru miejscowości głównym zajęciem jej mieszkańców było rybołówstwo. We wsi istniała już wówczas przystań rybacka. Łodzie były wiosłowe, bardzo małe.

Po zakończeniu II Wojny Światowej nowi mieszkańcy Chłopów przybyli z różnych rejonów Polski. Część została przesiedlona z terenów wschodnich, zajętych przez ZSRR. Niektórzy byli tu na przymusowych robotach i pozostali na stałe. Zajęli się głównie rolnictwem i rybołówstwem. Pierwsze łodzie rybackie były poniemieckie. Dopiero w latach 60-tych rybacy zaczęli je wymieniać na nowe, większe z silnikami. Obecnie na przystani jest 12 łodzi rybackich.

W 1951 roku utworzono Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną, która przetrwała do 1956 roku. Na bazie poniemieckich hoteli i pensjonatów powstały ośrodki wczasowe FWP. Istniały również dwa ośrodki kolonijne. Obecnie obiekty te są własnością prywatną. Dopiero na początku lat 70-tych na głównej ulicy położono asfalt, poprzednio była ona drogą gruntową.

We wsi znajduje się podziemne złożo wód solankowych, odkryte w czasie poszukiwań ropy naftowej w latach 1965-1966. Leży ono na głębokości 875 m. Jego stężenie wynosi 7,2%, a temperatura przy wylocie 19,5°C. Cechy te są porównywalne z wodą mineralną z rejonu Kołobrzegu. Można je wykorzystywać do kąpieli solankowych.

Chłopy są jedyną zachowaną wsią rybacką w Polsce. Znajduje się tu kilka XIX wiecznych obiektów budownictwa szachulcowego.

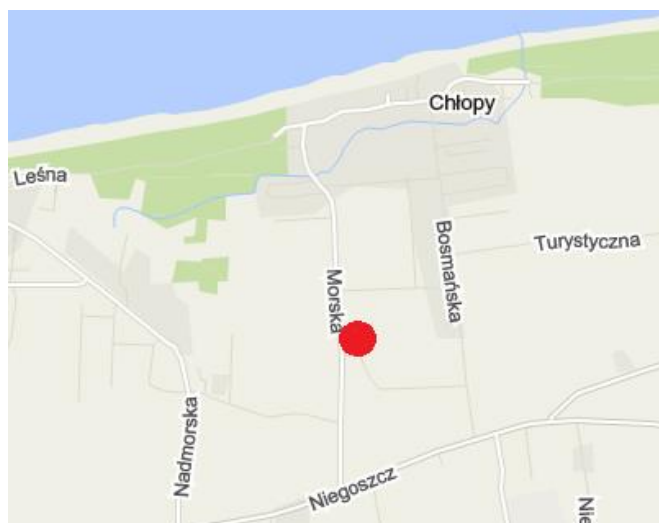
Na szczególną uwagę zasługuje szczytowe usytuowanie domów w stosunku do drogi wiejskiej. Domy są przeważnie szerokofrontowe, symetrycznie czteroizbowe. Zostały przystosowane do przyjmowania letników. Cechą charakterystyczną zagrody w Chłopach jest zamknięcie podwórza z czterech stron w kształcie czworoboku. Boki podwórza stanowią chałupa i zabudowania gospodarcze. Wjazd na podwórze prowadzi od strony drogi przez dwuskrzydłową bramę.

Cała wieś została wpisana do rejestru zabytków ze względu na zachowany układ urbanistyczny. Ciekawym przykładem architektury letniskowej jest eklektyczny pensjonat z początku XX wieku. Obecnie hotel „Astoria”.

Miejscowość posiada szeroką, piaszczystą plażę i wysokie wydmy. Od Mielnia i Sarbinowa oddzielają ją nadmorskie lasy. Do osobliwości przyrodniczych należy aleja leszczyny tureckiej, drzewiastej, porastającej odcinek szosy z Mielenka do Chłopów. W Polsce jest ona spotykana bardzo rzadko. Pochodzi z południowo-wschodniej Europy i Azji Mniejszej. Drzewa w alei mają ponad 100 lat i dochodzą do 12m wysokości.

2. Charakterystyka lokalizacji

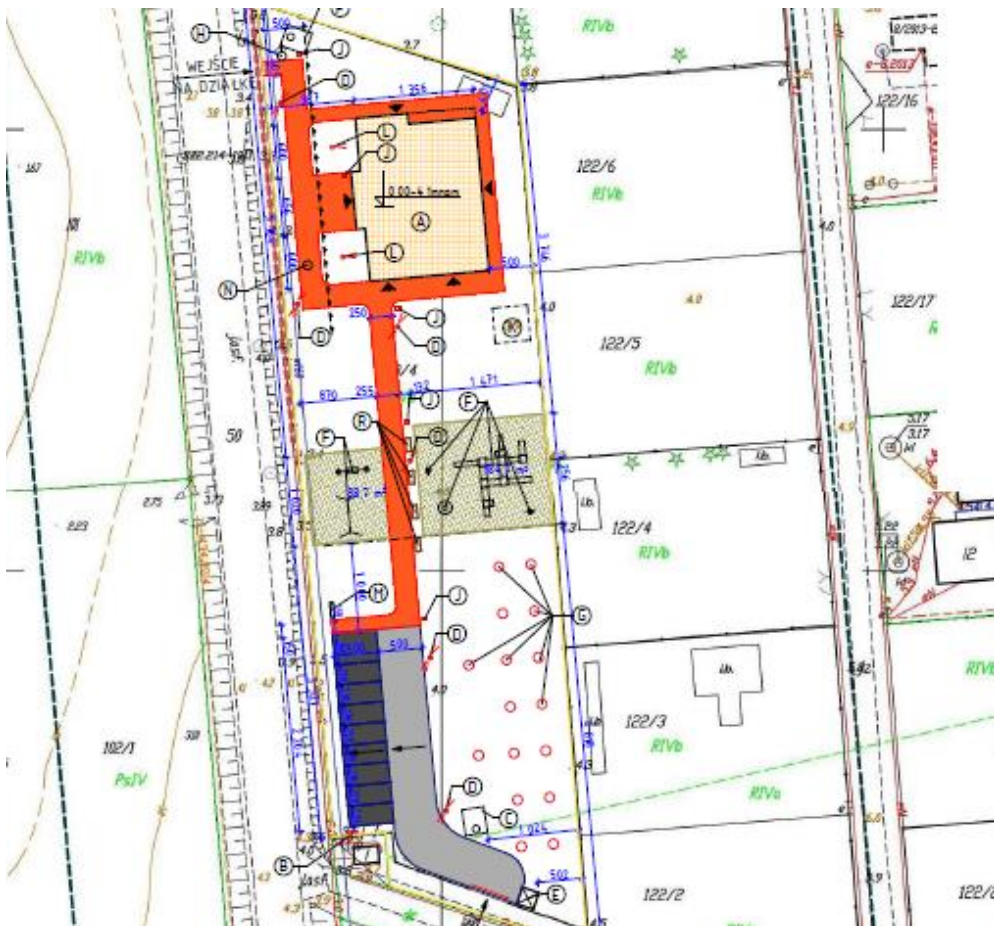
Koncepcja „Skarbnicy Wioski Rybackiej w Chłopach” powstała jako rozwinięcie projektu budowlanego budowy budynku świetlicy w Chłopach, na działce należącej do Gminy Mieleno, nr: 123/4 i 124, obręb Chłopy. Działka zlokalizowana jest przy ulicy Morskiej w Chłopach. Na działce znajduje się już ogólnodostępna siłownia zewnętrzna.

Poniżej zamieszczono wizualizacje budynku oraz projekt zagospodarowania terenu.

3. Oferta „Skarbnicy Wioski Rybackiej w Chłopach”

Oferta Skarbnicy Wioski Rybackiej w Chłopach będzie mieć charakter nowoczesnego muzeum z bogatym wyposażeniem interaktywnym i multimedialnym. Oczywiście oferta ta będzie udostępniana dla wszystkich indywidualnych zwiedzających, wśród których będą przeważać rodziny z dziećmi. Zakłada się, że turyści indywidualni będą zdecydowanie dominować w okresie wakacji, czyli w szczycie sezonu turystycznego. W tym okresie nie przewiduje się specjalnych działań na rzecz przyciągnięcia grup zorganizowanych.

Inaczej będzie wyglądała sytuacja przez pozostałą część roku. Zakłada się, aktywną działalność „Skarbnicy” zwłaszcza w miesiącach wiosennych i oraz wrzesień i październik. W tych okresach można liczyć na niewielką liczbę turystów indywidualnych i to głównie w weekendy. W związku z tym proponuje się przygotowanie specjalnej oferty całonocnego wypoczynku w Chłopach, kierowanej do grup zorganizowanych, głównie dzieci i młodzieży szkolnej. Oferta będzie obejmowała różne elementy dopasowane do uczestników, warunków pogodowych, długości pobytu w Chłopach, np.:

- 1) zwiedzanie wioski szlakiem istniejącej ścieżki historycznej „Chłopy wczoraj i dziś” – zwiedzanie może być prowadzone także w formie gry terenowej;
- 2) obserwacja pracy rybaków na przystani rybackiej w Chłopach – rozmowy o gatunkach ryb łowionych w Bałtyku, rodzaje siatek rybackich, zwiedzanie boksów rybackich i łodzi

- 3) zajęcia w muzeum
 - obserwacja zgromadzonych eksponatów
 - pokaz filmu „Historia rybołówstwa w Chłopach”
 - pogadanki i konkursy na temat gatunków ryb, potraw rybnych , zdrowego odżywiania
- 4) zajęcia warsztatowe – manualne: wykonanie upominków z darów morza i plaży / piasek, kamyczki, kamienie, muszelki/ oraz z różnych pozostałości na plaży / sznurki, butelki plastikowe i szklane, puszki/ (uczestnicy zabierają ze sobą wykonane upominki)
- 5) pokaz smażenia i pieczenia ryb: uczestnicy wydarzenia mogą w pewnym sensie uczestniczyć w procesie powstawania obiadu, który będą spożywać.

Ponadto zakłada się także, że budynek będzie pełnił funkcję miejsca spotkań stowarzyszeń gminnych i mieszkańców związanych z kulturą rybacką. Zakłada się także ścisłą współpracę z lokalnymi stowarzyszeniami, w szczególności ze Stowarzyszeniem „16 Południk”. Przedmiotem tej współpracy będą różnego typu warsztaty, imprezy cykliczne jak Dzień Ryby i Dzień Morza, przegląd pieśni o tematyce morskiej, pozyskanie części eksponatów , organizacja kulturalnego życia Wioski Rybackiej. W obiekcie będą się mogły odbywać także próby zespołu śpiewaczego o tematyce morza, czy np. przegląd piosenek morskich.

4. Ekspozycja i wyposażenie

Poniżej zamieszczono wstępny opis ekspozycji „Skarbnicy Wioski Rybackiej w Chłopach” . Całość ponumerowano zasadniczo według kolejności zwiedzania. Wszystkie ilustracje mają wyłącznie poglądowy charakter. Poszczególne elementy wyposażenia oznaczono literami od A do U które naniesiono na rzuty kondygnacji oraz wskazano na lokalizację w pomieszczeniach, np. 0/01, gdzie 0 oznacza parter a 01 numer pomieszczenia, wg oznaczeń na rzutach.

PARTER

1. Przed wejściem głównym- po obu stronach przepołowiona łódź rybacka przerobiona na miejsce do odpoczynku-ławeczki (środek łodzi) i ławeczki z zadaszeniem (w kabinie kutra) -nr A.
2. Coś dla najmłodszych: placik zabaw tematyce rybackiej (przykładowy na zdj.), sieć rybacka z lin do wspinania, złów rybę-stolik z grą na

magnesy a także np. pomalowany farbą

magnesową element ściany do ułożenia ok. 30/30cm puzzli tworzących np. kuter rybacki -nr B, sala 0/01.

3. Ławki z przerobionej łodzi rybackiej wewnątrz budynku-do odpoczynku dla korzystających z tras R-10 i nordic walking -nr C, sala 0/01. W holu z sufitu zwisa duży, podwieszony eksponat- np. fragment starej łodzi lub ster.
4. Miejsce do pamiątkowych zdjęć- realistyczne graffiti 3D (zdjęcia-przykład)

nr D, sala 0/01.

5. Informacja. Elementy: wolnostojący stojak (2 szt.) z ulotkami z atrakcjami gminy, folderem o Wiosce Rybackiej, mapką do gry terenowej śladem tablic historycznych „Poznaj Chłopy” (szlak i gra-już funkcjonują), księga gości w formie dziennika pokładowego, elektroniczny infokiosk-samoobsługowe centrum informacji turystycznej - nr E, sala 0/01.
6. Graffiti 3D na podłodze-np. wyglądająca z głębin morskich foka.
7. Ekspozyty marynistyczne - ekspozycja „Historia rybołówstwa” (m.in. kapoki, sieci, włoki, haki, bojki, kotwice, stare fotografie, dawne narzędzia połowowe i nawigacyjne, elementy łodzi i wyposażenia; „Rybołówstwo dziś-wyposażenie kutra”). W szklanych gablotach, na kółkach. - nr G, sala 0/07.
8. Ekspонат mobilny „Chłopy wczoraj i dziś”- zestawienie zdjęć multimedialne (zmiana stare-nowe poprzez np. okulary, czy też przesuwanie kursorem na ekranie) -nr H, sala 0/07.
9. Ekspонат multimedialny, mobilny, z ekranem dotykowym zamiast blatu np. w kształcie obrysu Bałtyku „Szlaki Bałtyku” –zmieniając ekran pojawiają się możliwe do powiększenia i rozwinięcia dokładnych opisów elementów trasy: „Szlak rowerowy R-10”, szlak „Trasa Nordic Walking Park Pomorza Środkowego” i inne, Szlak latarni morskich, szlak wędrówek ryb po M.Bałtyckim - miejsca tarła, połowu itp. - nr I, sala 0/07.
10. Mobilny element ekspozycji np. w formie sześcianu, na każdej ścianie inny element: a) „Węzły marynarskie”-rodzaje i sposoby wiązań węzłów marynarskich z przyczepionymi linami do samodzielnej próby; b) wizjer w formie peryskopu, ogląda się „na żywo” „Florę i faunę Bałtyku”-m.in. gatunki ryb i innych zwierząt, rodzaje dna morskiego, rodzaje glonów i traw morskich, jako element-zatopiony kuter; c) „Rodzaje sieci”-na jakie gatunki ryb używa się jakiego rodzaju sieci; d) „Sprawdź swoją wiedzę” to zwrócona do drzwi wyjściowych ścianka zagospodarowana jako quiz sprawdzający wiedzę dla wychodzących gości, odpowiedzi wskazuje się długopisem elektronicznych-dobra odpowiedź to światelko zielone, złe-czerwone- nr J, sala 0/07.
11. Ekspонат - nr K,L sala 0/07. „Zjawiska na Bałtyku, którym musza sprostać rybacy” to mechanicznie wprawiane w ruch urządzenia pokazujące siłę zjawisk przyrodniczych, które muszą pokonywać rybacy w swojej pracy podczas połowów: „Wielkość fal” (przykładowe zdj.)

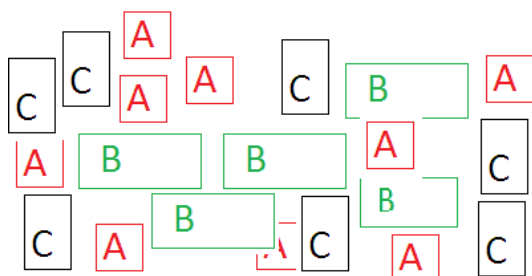

„Siła wiatru i wiry wodne” (przykładowe zdj.)

12. „Ściana wiedzy” -ściana z elementami sprawiającymi wrażenie porzucanych i przemieszanych jak a) stare i aktualne zdjęcia (morza, wioski rybackiej Chłopy, kutrów , pracy rybaka itp.), b) ekranów ok. 21cali -załóż słuchawki i wysłuchaj wraz z filmem na ekranie: opowieści rybaków, historii rybołówstwa w Chłopach, opisów gatunków ryb (dokładne opisy nie tylko zdjęcie z podpisem jak w ekspozycji J), dawne rybołówstwo, opowieści pierwszych mieszkańców na podstawie książki „Wspomnienia osadników mieleńskich”, historia obelisku „16 Południk”, zalety morsowania, problemy współczesnego rybołówstwa, do czego może być wykorzystana siła wiatru (rekreacja –kitesurfing, windsurfing, żaglówki, lotnie, żagle na łodzi, elektrownia wiatrowa na morzu i lądzie, latawce) , jak powstaje bursztyn, tradycyjna zabudowa rybacka w Chłopach-budownictwo

szachulcowe mur pruski, historia strojów kąpielowych, ile czasu potrzebuje na rozłożenie się w wodzie: drewno, plastik, szkło, puszki itd.; c) elementy rybackie-fragment sieci, skrzynki na ryby, drewna z pokładu itp. Przykład rozmieszczenia elementów:

ściana ma też możliwość przysłonięcia jej ekranem do wykorzystania jej do większych projekcji, rzutnik byłby zamieszczony pod sufitem-nr Ł, sala 0/07.

13. Krzeselka ustawione w rzędy do korzystania grupami ze „Ściany wiedzy„ na zmianę i po kolei lub oglądania projekcji z rzutnika.-nr N, sala 0/07.
14. Zamieszczony na ścianie TV ok. 40cali, wkomponowany w malunek chaty rybackiej jako okno z otwartą okiennicą, pokazujący ofertę Domu Wioski Rybackiej i stare fotografie. Do korzystania-stoliki i krzeselka-nr M, O -sala 0/07. Też miejsce spotkań mieszkańców, stowarzyszeń. Cała sala 0/07 pomalowana we wzór muru pruskiego.
15. Wyposażenie warsztatów kuchennych: dwie kuchenki elektryczne, dwa piekarniki, dwie lodówki z zamrażalnikiem, regały nierdzewne ok. 6mb; zmywarka, zastawa na 100 os. , stół metalowy dwie sztuki 1,5m/1,5m, 20 taboretów kuchennych-sala 0/08.

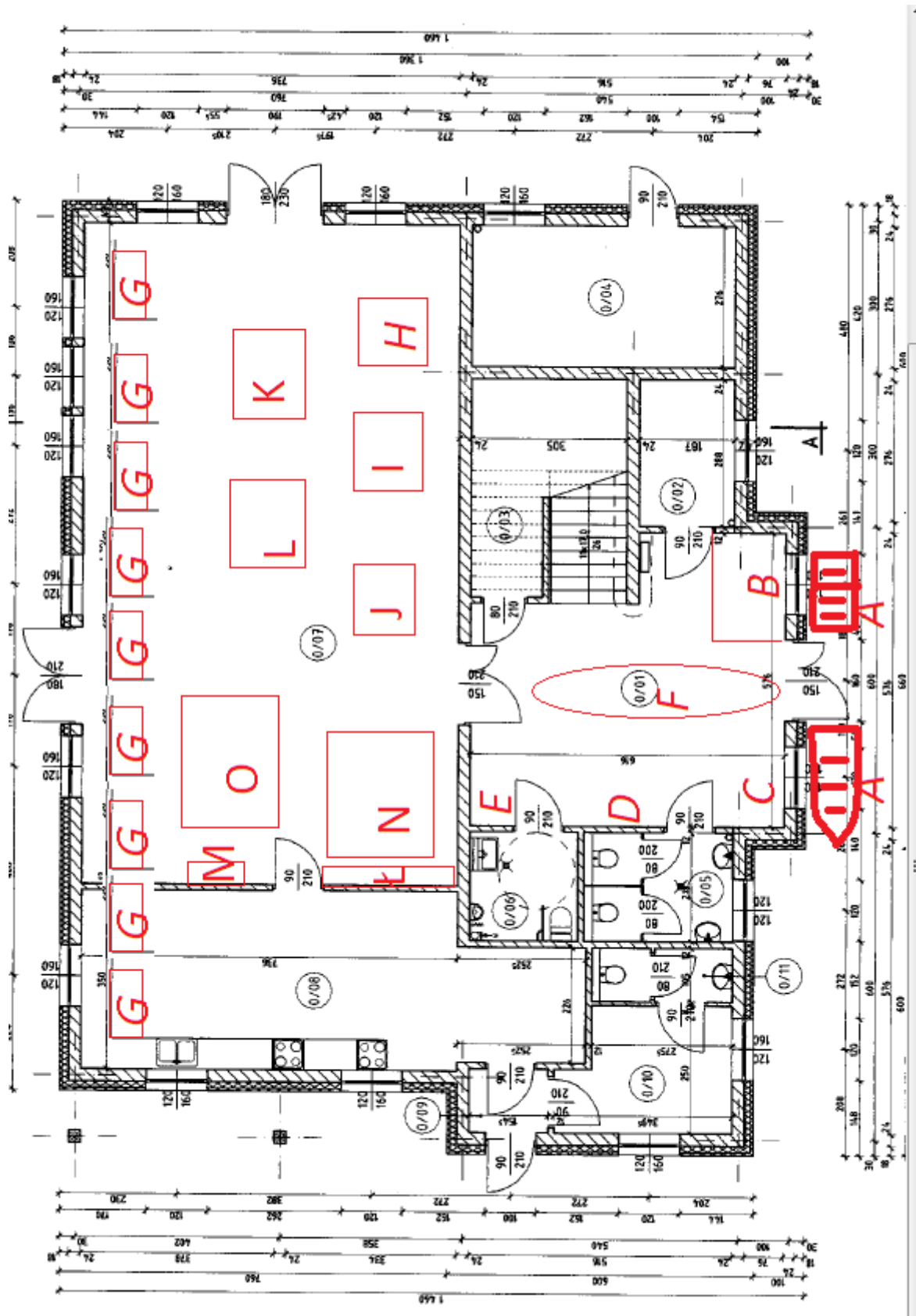
Piętro:

16. „Wyprawa morskawypłyn w połów z rybakami” to symulator ruchu w kształcie kutra-po kolei pokonuje się etapy połowu: wypłynięcie z przystani, połów, sztorm, wysokie fale, trąba powietrzna na morzu, stado fok i ławica dorszy, szczęśliwy powrót- nr P, sala 1/06.
17. „Wyciągnij sieć” to maszyna mierząca siłę fizyczną –ciągniesz sieć, siła określana jest przez gatunek ryby (od najłabszej skali):płotka – śledź – węgorz – foka - koleń (rekin bałtycki) - nr R, sala 1/06.
18. Ekran –stojak multimedialny-lustro, przebijający na ekranie osobę przeglądającą się w dopasowujące się do ruchu elementy jak kapok rybacki sztormiak, strój rybaka, z różnych okresów stroje kąpielowe, itp.- nr S, sala 1/06.
19. Miejsce dla galerii sztuki morskiej, rybackiej-dziecięce prace, lokalnych artystów, efekty warsztatów plastycznych i plenerów malarskich-prace rozmieszczone na ścianach, ale też na sztalugach (drewniane pojedyncze, 20szt.) i parawan-stojak z kraty ekspozycyjnej obustronny na kółkach (10szt.) - nr T, sala 1/06.
20. Stoły i krzesła do prowadzenia warsztatów i prób zespołu a także TV- nr U, sala 1/06.
21. Inne: stoły łącznie-25 stołów prostokątnych, krzesła łącznie-120 krzesel; sprzęt konferencyjny nagłaśniający (przegląd muzyki), gablota informacyjna zewnętrzna,

5. Rozmieszczenie wyposażenia

Poniżej zamieszczono rzuty kondygnacji z projektu budowlanego, na których schematycznie zaznaczono rozmieszczenie elementów wyposażenia – zaznaczono na czerwono i oznaczono literami od A do U.

Rzut parteru

Rzut Piętra

